



## Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69

Telefon dyżurny: 21-34-34

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436

BS/143/55/90

### WYBORY SAMORZĄDOWE W OPINII MŁODZIEŻY

Komunikat z badań

Warszawa, maj 1990 r.

W kolejnym komunikacie relacjonujemy wyniki sondażu<sup>1</sup> opinii młodzieży na temat wyborów samorządowych, a w szczególności przypisywanego im znaczenia, gotowości uczestniczenia w głosowaniu i politycznych preferencji wyborczych.

Znaczenie przypisywane przez młodzież wyborom do samorządów lokalnych należy określić jako umiarkowane, nieco mniejsze niż to miało miejsce w przypadku opinii reprezentacji dorosłych Polaków<sup>2</sup> (tab.1).

Tabela 1

Znaczenie wyborów dla kraju	w procentach	
	Młodzież	Dorośli
Duże	43,2	50,0
Niewielkie	39,5	33,2
Praktycznie żadne	10,1	11,8
Trudno powiedzieć	2,9	5,1

Najczęściej (502 osoby) przekonani są o dużej wadze wyborów uczniowie liceów zawodowych, dobrze oceniający własną sytuację materialną, przewidujący poprawę w zakresie możliwości realizacji celów i dążeń życiowych, a także popierający program Balcerowicza (tab.1 aneksu). Uzasadniali oni swoje stanowisko przeważnie tym, że:

	w %
zmienią się ludzie na stanowiskach, dotychczasowe władze; zostaną odsunięci ludzie z nomenklatury, skompromitowani; rozbite klikki lokalne	11,8
zostaną wybrane odpowiednie osoby, kompetentne, skuteczne; zmieni się sposób rządzenia; nowi ludzie będą lepiej rządzić	11,8
wybory dają nadzieję na lepszą przyszłość; są szansą, że może w Polsce będzie lepiej	9,6
ponieważ będą to demokratycznie wybrani przedstawiciele społeczeństwa	6,8

<sup>1</sup> "Młodzież '90" - badanie przeprowadzone na 1163-osobowej ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie uczniów ostatnich klas szkół średnich i zasadniczych zawodowych w dniach 17.04.-7.05.1990 r.

<sup>2</sup> "Aktualne problemy i wydarzenia" (4) - badanie zrealizowane w dniach 20-24 kwietnia '90 na 1387-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.



nastąpi wzrost samorządności; samorząd będzie autentycznie dbał o interesy wyborców, będzie niezależny i faktycznie będzie rządził na swoim terenie	6,4
nastąpią zmiany w terenie, na szczeblu lokalnym; zostaną rozwiązane problemy lokalnych społeczności	6,0
zwiększy się wpływ ludzi na otoczenie, ludzie będą mogli decydować o swoich sprawach, działać	4,0

Natomiast uważający, że wybory będą miały niewielkie znaczenie lub praktycznie nie będą miały żadnego (577 osób) podawali najczęściej w uzasadnieniu:

brak wiary, że w wyniku wyborów nastąpią zmiany; zbyt mało się zmienia, nic się nie dzieje, brak konkretnych działań, panują stare układy; wiele się mówi, a nic się nie robi; tyle razy były wybory i nic się nie poprawiło	13,5
wszystko będzie narzucone z góry, władza i tak zrobi swoje; głosowanie nie ma znaczenia; rząd nie da pełnej samodzielności samorządom gmin	4,7
ci sami ludzie będą rządzić, nomenklatura utrzyma się przy władzy	3,6
ponieważ samorządy mało znaczą, nowe samorządy nie będą miały pieniędzy, będą miały ograniczone możliwości działania	3,5
ponieważ ludzie nie interesują się wyborami, będzie mała frekwencja w wyborach	2,4
ponieważ trudno przez wybory zmienić ludzi, ich przyzwyczajenia, sposób myślenia	2,4

Udział w wyborach do samorządów lokalnych deklaruje - z różnym stopniem pewności - 55,8% uczniów uprawnionych do głosowania, w tym: zdecydowanie tak - 17,1%, raczej tak - 38,7%. Absencję zadeklarował co trzeci badany, w tym: raczej nie - 20,4%, zdecydowanie nie - 13,0%, a 10,8% nie zajęło stanowiska w sprawie swojego uczestnictwa. Deklaracje stopnia gotowości wahają się w zależności od rodzaju szkoły: 46,3% - zsz, 69,5% - licea zawodowe. Częściej niż pozostali zamierzają głosować mieszkańcy miast do 50 tysięcy, optymistycznie nastawieni na przyszłość i popierający program Balcerowicza (tab.2 aneksu). Przypomnijmy, jakie były deklaracje reprezentacji ogółu dorosłych Polaków na miesiąc przed wyborami:

na pewno będę głosował(a) - 53,3%  
jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a) - 31,4%  
na pewno nie wezmę udziału w wyborach - 14,8%

Wydaje się więc, iż mimo zbliżonej gotowości uczestniczenia, stopień zdecydowania najmłodszej części elektoratu jest znacznie mniejszy niż pozostałych.

Wyższą gotowość udziału w głosowaniu deklarują osoby przypisujące wyborom duże znaczenie (tab.2).

Tabela 2

w procentach

Znaczenie wyborów dla kraju	Deklaracje udziału w głosowaniu:				
	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	trudno powiedzieć
Duże	31,5	45,0	10,3	4,6	8,6
Niewielkie	7,0	39,1	29,8	12,1	12,1
Praktycznie żadne	2,0	17,2	23,2	46,5	11,1

Natomiast preferencje polityczne nie różnicują deklaracji uczestniczenia w wyborach. Wśród deklarujących głosowanie na "Solidarność" udział zgłosiło 72,1%, na pozostałe partie i ugrupowania nieznacznie mniej - 69,9% respondentów. Same jednak preferencje wskazują na wyraźną przewagę sympatii po stronie "Solidarności", na którą głosowałyby 41,7%, a na inne organizacje - 11,6%. Pozostali są niezdecydowani lub nie głosowałiby wcale.



## ANEKS

Tabela 1

w procentach

Cechy badanych	Deklaracje udziału w wyborach :		
	zdecydowa- nie i ra- czej tak	raczej i zdecydo- wanie nie	trudno powie- dzieć
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	55,6	36,3	8,1
Kobiety	55,7	29,4	14,8
<u>Typ szkoły</u>			
Liceum ogólnokształcące	52,6	35,3	12,1
Technikum	63,2	26,4	10,5
Liceum zawodowe	69,5	18,6	11,9
Zasadnicza szkoła zawodowa	46,3	43,2	10,5
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	57,0	32,2	10,8
Miasto:			
- do 50 tys.	62,7	25,7	11,6
- 51-200 tys.	51,0	39,2	9,8
Powyżej 200 tys.mieszkańców	44,4	44,4	11,1
<u>Przynależność rodziców do b. PZPR</u>			
Tak	59,7	28,6	11,8
Nie	55,0	34,0	11,0
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>			
Zła	47,8	39,1	13,0
Przeciętna	57,1	30,7	12,2
Dobra	57,9	33,4	8,6
<u>Prognoza realizacji celów i dążeń życiowych</u>			
Poprawa	65,5	26,1	8,4
Bez zmian	42,1	42,9	15,0
Pogorszenie	45,8	48,2	6,0
<u>Stosunek do programu Balcerowicza</u>			
Poparcie	78,0	17,6	4,4
Brak poparcia	39,6	52,3	8,1
Brak znajomości	49,7	36,9	13,4

Tabela 2

w procentach

Cechy badanych	Znaczenie wyborów samorządowych dla kraju		
	duże	niēwielkie	żadne
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	45,7	44,0	10,3
Kobiety	47,2	41,0	11,8
<u>Typ szkoły</u>			
Liceum ogólnokształcące	43,0	45,9	11,0
Technikum	49,4	41,0	9,6
Liceum zawodowe	52,6	37,1	10,3
Zasadnicza szkoła zawodowa	44,3	43,9	11,8
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	47,6	41,9	10,5
Miasto:			
- do 50 tys.	46,8	42,9	10,3
- 51-200 tys.	47,6	40,2	12,2
Powyżej 200 tys.mieszkańców	41,5	45,7	12,8
<u>Przynależność rodziców do b. PZPR</u>			
Tak	46,2	44,6	9,2
Nie	46,3	42,6	11,2
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>			
Zła	41,0	47,4	11,5
Przeciętna	43,8	43,3	12,9
Dobra	52,8	40,1	7,1
<u>Prognoza realizacji celów i dążeń życiowych</u>			
Poprawa	55,9	38,2	5,9
Bez zmian	33,0	49,1	17,9
Pogorszenie	30,9	49,5	19,6
<u>Stosunek do programu Balcerowicza</u>			
Poparcie	67,5	29,9	2,6
Brak poparcia	33,6	46,7	19,7
Brak znajomości	41,3	45,2	13,5